

2. Кроротіч Г.В. Філософія глобальних проблем сучасності: навчальний посібник для студентів всіх форм навчання / Г.В. Коротіч; Мін. освіти і науки України, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», Каф. філософських наук. – Маріуполь: ПДТУ, 2011. – 101 с.

3. Лукашевич В.М. Глобалістика / В.М. Лукашевич. – Львів: «Новий світ-2000», 2007. – 438 с.

4. Пішак О.В. Філософія глобальних проблем сучасності: конспект лекцій / О.В. Пішак. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. – 157 с.

5. Щерба С.П. Філософія / С.П. Щерба. – К.: Кондор, 2007. – 447 с.

Іван Мартинюк

студент спеціальності «Ветеринарна медицина»,

освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник: **Колосяк І.А.**

к.філос.н., доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ПРАВА ЛЮДИНИ

У ХІ ст. світ постає як глобальна цілісність: глобалізація витворює нові форми суспільної організації, які витісняють нації і держави як традиційні форми та первинні політичні одиниці на периферію нового світового порядку; політика перестає бути «мистецтвом можливого» і перетворюється на практику раціонального, ідеологічного, світоглядного й економічного домінування більш сильних країн. ХХ ст. залишило по собі спадщину у вигляді теоретично обґрунтованої цілісної, динамічної, взаємопов'язаної структури світу [1].

Світові війни та глобальні катастрофи утвердили планетарний погляд на суспільство та довкілля. Головним чином ідеться про подолання кордонів за допомогою соціальної, економічної, політичної, культурної діяльності. При цьому очевидним є те, що глобалізація як ідея не дає адекватного розуміння сучасного стану життя й нерідко сприймається як політична фатальність. Планетарний характер сучасних економічних і політичних змін перевищує

здатність національних структур та їх очільників протистояти цим змінам, заохочуючи їх до інкорпорування в глобалізоване середовище.

Глобалізація – це складний і суперечливий процес будівництва світу шляхом створення глобальних інституціональних структур та глобальних культурних форм, які вироблені або перетворюються глобально доступними засобами. Про глобалізацію як суперечливий процес писав З. Бауман: «Глобалізація роз'єднує не менше, ніж об'єднує, вона роз'єднує об'єднуючи – розколи відбуваються з тих самих причин, що й зростання одноманітності світу. Паралельно до того процесу планетарного масштабу, який виник у бізнесі, торгівлі й потоках інформації, рухається процес «локалізації», закріплення простору. Те, що одним видається глобалізацією, для інших обертається локалізацією; для одних – це провісник нової свободи, для інших – несподіваний і жорстокий удар волі» [2].

В ідеалі глобалізація має призводити до створення вільного ринку, економічної уніфікації з більш – менш справедливим розподілом виробництва та споживання; демократичне об'єднання світу мало б представлятись на спільних інтересах людства, таких, як рівність, захист прав людини, верховенство права, плюралізм, мир і безпека.

Інтеграція світових моральних норм мала б відбуватись на основі центральних гуманістичних цінностей, які нині необхідні в інтересах сталого розвитку людства; планетарне мислення, якого потребує глобалізація, має давати своєчасні й адекватні відповіді на глобальні виклики [4].

Проте глобальний поступ підвів людство до іншого бачення і нового рубежу. Обсяги інформації та кількість знань, що лавиноподібно нарастають, технічний прогрес, що дає можливість людині впливати на природу, поглиблення диспропорції між видобуванням, виробництвом і споживанням інших їх видів – все це збільшує відповідальність людини за наслідки своїх дій. Перетворення питання «людини» в одне із центральних питань світового

розвитку є очевидною прикметою формування глобального суспільства, а планетарне поширення ліберальної демократії тільки посилює ці відчуття.

Глобалізація не є породженням кінця ХХ – початку ХХІ ст. Країни Західної Європи, зокрема Португалія, Іспанія і Англія, ще в XV-XVII ст. були одними з першовідкривачів морських торгових шляхів а, отже, нових континентів. За таких умов для політичних і підприємницьких кіл, місіонерів кожної з провідних на той час країн важливим було вишукування нових ринків сировини та ринків для експорту капіталу, поширення християнської доктрини в якості об'єднувальної ідеї для різних в економічному й у загальнокультурному відношеннях народів [3].

У глобалізованому світі, порівняно з іншими ресурсами, пріоритетне значення має інформація. Інформаційний простір набув планетарного характеру, де основне місце посідає системне поєднання людина – техніка. Людина в цій співвідносності відіграє роль об'єкта формування, який зазнає впливу інформаційного середовища. Витворилася концепція нового суспільства, де інформація пронизує всі сфери життя, проводить революційні зміни соціальних структур, автоматизації, розвитку інфраструктури, впровадження нової технології та знань. Людина отримала багато свідчень про життя в світі, одночасно віддаляючись від глибини реального життя. Ситуація характеризується великою насиченістю суспільства інформацією, де без неї немислима діяльність не тільки якихось окремих елементів суспільства, а й окремої людини. Інформація стала мірою впорядкування, яка забезпечує на певний час сталість рухомої системи [3].

Глобалізаційний простір спонукає до більшої активності та мобільності, що полягає у створенні ідеальної та реальної безкінечності, яку достеменно не можна пояснити. Ідеально глобалізація дає можливість проникнути інформації у будь_які потрібні точки всесвіту, а реальний – це безкінечне технічне освоєння простору, часу і руху. Сучасне суспільство породило нову універсальну

людину, яка позірно демонструє зовнішню активність, проте її внутрішній світ залишається пасивним, вона функціонує як автомат. Така особистість не здатна вільно і всебічно розвиватись, адже зазнає всепроникного впливу нав'язливої інформації, без якої вона не може брати участь у житті суспільства, випадає із загального контексту [6].

Звідси – необхідно знайти розумний баланс між інформаційними технологіями, мас – медіа і цінностями гуманізму, оскільки в суспільстві все виразніше відчувається потреба переходу від «кількісного ідеалу» епохи масового споживання до розуміння «якості життя» як головної загальнолюдської цінності.

У добу комп'ютерів сформувалась синергетична картина світу, в якому провідне місце належить телебаченню, Інтернету, відео, транснаціональним корпораціям, єдиним грошовим одиницям. У цей період розпочинається перехід від антропоцентризму до універсалізму з культурним, політичним, релігійним та економічним екуменізмом. Освоєння хаосу перетворює його на середовище існування людини, а плюралізм і відкритість забезпечують владу над природою та людиною. Людину оточує дійсність, яка не заохочує довіряти зовнішній реальності, породжує неklasичне бачення світу; моделюється ірраціональна картина його. Переважає ідея хаосу, випадковості, плинності реального світу, непідвладного впорядкованості. Формується ситуація розгубленої людини у таємничому і непізнаваному світі. Систематичне мислення та раціоналізм зводиться до окремих проблем рівня самостійного напрямку, проникнення у недоступне простому спостереженню. Неоднозначність та хаос перетворили людину на людину можливостей, яка має пройти відбір та викристалізуватись у реальне життя.

Людина має вроджену зацікавленість у впорядкованому та структурованому світі. Внутрішньо притаманна людству невизначеність робить людину вільною вибирати, але ця свобода розгортається у вигляді зусиль

позбутися вибору. Ця нова свобода і приваблює, і лякає одночасно. Проте вона неминуха. Власне, йдеться про людину як про віртуальний суб'єкт інформаційного чи постмодерністського суспільства, в якому кожен вирішує сам за себе, але ніхто не має можливості приймати рішення за інших.

Перелік використаних джерел

1. Благош Й. Соціалістична концепція прав людини / Й. Благош, Р. Вірушевські та ін. – М.: Наука, 1986.
2. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / Пер. з англ. І. Андрущенко, М. Винницький. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 109 с.
3. Глухарьова Л.І. Права людини в сучасному світі (соціально-філософські основи і державно-правове регулювання) / Л.І. Глухарьова. – К.: МАУП, 2003.
4. Ельянов А. Глобалізація та розшарування розвинених країн / А. Ельянов // МЭ и МО. – 2000. – №6.
5. Карташкин В.А. Гуманітарна інтервенція в глобалізованому світі / В.А. Карташкин // Юрист-міжнародник. – 2003. – №3.
6. Рудкевич М.П. Суспільство як система / М.П. Рудкевич // Питання філософії. – 2001. – №12.
7. Сорокін П.А. Людина. Цивілізація. Суспільство / П.А. Сорокін. – М., 1992.

Іван Цибулько

студент спеціальності «Геодезія та землеустрій»,

освітній ступінь «бакалавр»

Науковий керівник: **Боднар А.М.**

к.і.н, асистент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

РОЛЬ ІСТОРИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Друга половина ХХ століття у глобальному вимірі характеризується, як відомо, трансформацією класичних капіталістичного і тотально-соціалістичного суспільств в інтегровану соціально-економічну систему нового типу – поліформаційну (М. Михальченко). У вимірі історичного часу проблема подальшого розвитку країн різного походження полягає у створенні історичного фундаменту для відтворення суспільного життя, тобто такого, що вже має розвинені людські, технологічні, науково-освітні й організаційні ресурси, і